

ЗАТВЕРДЖЕНО

**наказ Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

01.11. 2022 року №93.15/22

ПОЛОЖЕННЯ

**про Експертну раду при Представнику Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини в системі судустрою з права на
справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України**
*(зі змінами згідно з наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від
08.11.2022 № 101.15//22)*

1. Загальні положення

1.1. Експертна рада при Представнику Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України (далі – Експертна рада в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України) є постійно діючим консультативно-дорадчим органом, який утворюється Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) за пропозицією Представника Уповноваженого в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України (далі – Представник) з метою забезпечення фахової експертно-консультаційної підтримки діяльності Представника.

1.2. Експертна рада в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, іншими нормативно-правовими актами, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також цим положенням.

1.3. Експертна рада в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України діє на громадських засадах.

1.4. Діяльність Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України здійснюється на принципах законності, гуманізму, професіоналізму, об'єктивності, неупередженості, доступності для інститутів громадянського суспільства та засобів масової інформації.

1.5. Рішення про створення, реорганізацію чи припинення діяльності Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України приймає Уповноважений за пропозицією Представника.

1.6. Організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України здійснює Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Секретаріат).

1.7. Експертна рада в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України є підзвітною Представнику.

1.8. Положення про Експертну раду в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України затверджується Уповноваженим за пропозицією Представника.

2. Завдання

2.1. Основними завданнями Експертної ради в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України є:

2.1.1 системний аналіз додержання права на справедливий суд та процесуальних прав;

2.1.2 підготовка пропозицій та рекомендацій щодо запобігання порушенням права на справедливий суд та процесуальних прав або сприяння їх поновленню;

2.1.3 надання пропозицій щодо вдосконалення законодавства України у сфері додержання права на справедливий суд та процесуальних прав;

2.1.4 надання пропозицій щодо імплементації норм міжнародного права у сфері додержання права на справедливий суд та процесуальних прав у національне законодавство з урахуванням міжнародного досвіду;

2.1.5 надання пропозицій до проєктів нормативно-правових актів у сфері додержання права на справедливий суд та процесуальних прав;

2.1.6 представлення результатів досліджень у сфері додержання права на справедливий суд та процесуальних прав;

2.1.7 підготовка пропозицій та рекомендацій щодо підготовки проєктів конституційних подань Уповноваженого до Конституційного Суду України.

3. Функції

3.1. Експертна рада в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України відповідно до покладених на неї завдань:

3.1.1 забезпечує експертну підтримку діяльності Представника;

3.1.2 сприяє здійсненню моніторингу законодавства щодо додержання права на справедливий суд та процесуальних прав;

3.1.3 аналізує проєкти законів та інших нормативно-правових актів у сфері додержання права на справедливий суд та процесуальних прав;

3.1.4 забезпечує проведення досліджень системних порушень права на справедливий суд та процесуальних прав;

3.1.5 готує пропозиції щодо запобігання порушень додержання права на справедливий суд та процесуальних прав;

3.1.6 розробляє рекомендації, направлені на підвищення правової обізнаності населення у сфері додержання права на справедливий суд та процесуальних прав;

3.1.7 забезпечує проведення аналізу міжнародного досвіду у сфері додержання права на справедливий суд та процесуальних прав;

3.1.8 надає експертну та аналітичну підтримку при підготовці щорічних та спеціальних доповідей Уповноваженого;

3.1.9 готує пропозиції та рекомендації при підготовці проєктів конституційних подань Уповноваженого до Конституційного Суду України.

4. Члени

4.1. Експертна рада в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України складається з членів цієї ради, які беруть участь у її роботі персонально. Делегування своїх повноважень членами Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України іншим особам не допускається.

4.2. До Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України можуть бути включені провідні фахівці відповідної сфери права, експерти правозахисних громадських організацій, благодійних фондів, міжнародних організацій, а також представники наукових та дослідницьких інституцій.

4.3. Члени Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України мають право:

4.3.1 брати участь у підготовці та проведенні засідань Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України, формуванні порядку денного її засідань, обговоренні питань, винесених на розгляд Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України;

4.3.2 вносити пропозиції щодо розгляду питань, які належать до компетенції Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України, а також пропозицій з питань, які обговорюються;

4.3.3 голосувати з усіх питань порядку денного на засіданнях Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України;

4.3.4 у разі незгоди з прийнятим Експертною радою в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України рішенням висловлювати окрему думку, яка фіксується у протоколі засідання;

4.3.5 у разі неможливості бути присутнім на засіданні Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України викладати письмово власну думку, яка фіксується у протоколі засідання;

4.3.6 брати участь в організації та проведенні просвітницьких заходів;

4.3.7 у будь-який момент вийти зі складу Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України шляхом подання відповідної заяви до Представника через Секретаріат.

4.4. Члени Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України зобов'язані:

4.4.1 у своїй діяльності додержуватися Конституції України і законів України, інших нормативно-правових актів, забезпечувати виконання покладених на них функцій та повною мірою використовувати надані їм права;

4.4.2 додержуватися у своїй діяльності принципів професійності, сумлінності, неупередженості та поваги до прав людини;

4.5. Всі члени Експертної ради в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України користуються рівними правами і мають однакові обов'язки з усіх питань, пов'язаних з її діяльністю.

5. Формування складу

5.1. З метою формування складу Експертної ради в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України Секретаріат за дорученням Представника оприлюднює на офіційному вебпорталі Уповноваженого оголошення про початок формування її складу.

5.2. Пропозиції щодо включення до складу Експертної ради в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України приймаються Секретаріатом протягом чотирнадцяти календарних днів з дати оприлюднення відповідного оголошення на офіційному вебпорталі Уповноваженого у паперовій або електронній формі. З метою забезпечення формування достатньої кількості членів Експертної ради вказаний строк може бути продовжений до двадцяти календарних днів.

(пункт 5.2 Положення викладено згідно із наказом Уповноваженого від 08.11.2022 № 101.15//22)

5.3. Пропозиції щодо включення до складу Експертної ради в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України повинні містити:

5.3.1 заяву кандидата у довільній формі;

5.3.2 резюме кандидата із зазначенням професійних досягнень, реалізованих проєктів, програм та заходів з додержання права на справедливий суд та процесуальних прав, взаємодії з Конституційним Судом України;

5.3.3 рекомендаційний лист стосовно кандидата від громадського об'єднання або міжнародної організації, що здійснюють моніторинг додержання права на справедливий суд та процесуальних прав (за наявності).

5.4. Протягом трьох календарних днів з дати закінчення прийому пропозицій кандидатів до складу Експертної ради в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України Секретаріат узагальнює надані пропозиції.

5.5. Склад Експертної ради в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України затверджується наказом Уповноваженого не пізніше тридцяти календарних днів з дати відповідного оголошення на офіційному вебпорталі Уповноваженого.

(пункт 5.5 Положення викладено згідно із наказом Уповноваженого від 08.11.2022 № 101.15//22)

5.6. Включення нових членів або виключення дійсних членів зі складу Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України здійснюється Уповноваженим за пропозицією Представника або її Співголови.

5.7. Документи, отримані від кандидатів в процесі формування складу Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України, зберігаються у структурному підрозділі Секретаріату, відповідальному за організацію роботи з документами.

6. Засідання

6.1. Основною формою роботи Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України є засідання.

6.2. На засіданні Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України головує її Співголова.

6.3. Представник є Співголовою Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України за посадою. Іншого Співголову Експертна рада в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України обирає зі свого складу на першому засіданні новоствореної Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України з числа усіх її членів простою більшістю голосів методом відкритого голосування.

6.4. У разі виключення або виходу Співголови зі складу Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України Представник протягом п'яти робочих днів через Секретаря скликає її позачергове засідання, на якому обирається новий Співголова.

6.5. Співголова Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України скликає чергові засідання Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України через її Секретаря.

6.6. Засідання Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України можуть проводитись в режимі онлайн з використанням відповідних засобів зв'язку.

6.7. Засідання Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України є правомочним приймати рішення, якщо у ньому бере участь більше половини її складу.

6.8. Секретар Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України обирається на першому її засіданні з числа усіх її членів простою більшістю голосів методом відкритого голосування.

6.9. Секретар Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України:

6.9.1 через відповідального працівника Секретаріату, якого визначає Представник, організовує її роботу та забезпечує постійну взаємодію між членами Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України та Представником;

6.9.2 здійснює підготовку до проведення засідань Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України, у тому числі узагальнює пропозиції щодо порядку денного, який виноситься на її розгляд;

6.9.3 повідомляє членів Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України та Представника про дату, час і місце проведення її засідання відповідними засобами зв'язку.

6.10. Рішення Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України з усіх питань ухвалюються простою більшістю голосів методом відкритого голосування. Рішення Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більшість від присутніх на засіданні членів.

6.11. Рішення Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України носять рекомендаційний характер.

6.12. Результати засідання Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України оформлюються протоколом, який складається Секретарем та підписується Представником, Співголовою та Секретарем Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України протягом трьох днів з дати засідання. Підписаний протокол зберігається

у структурному підрозділі Секретаріату, відповідальному за організацію роботи з документами. Копія протоколу може бути надана члену Експертної ради в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України на його вимогу.

6.13. Експертна рада в системі судустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України інформує громадськість про свою роботу шляхом розміщення інформації на офіційному вебпорталі Уповноваженого через структурний підрозділ Секретаріату, відповідальний за висвітлення діяльності Уповноваженого.